

ČAS UPLYNUL!

ČASOVÝ LIMIT:
30 sekund

Asistent pedagoga ve světle mýtů a pravd, v prostředí základní školy.

Aneb jak spolu existovat?

Co nás dnes společně čeká?

- Asistent pedagoga v legislativě
- Asistent pedagoga - osobnost, role, kompetence.
- Asistent pedagoga jako "druhé housle" v symfonickém orchestru celé třídy, jako nedílná součást systému.
- Mýty o roli asistenta pedagoga
- Co prožívá asistent? Krátké shrnutí výzkumných šetření z vysokoškolských kvalifikačních prací českých univerzit
- Místo asistenta ve třídě, vztahová síť kolektivu.
- Efektivní využití pozice asistenta pedagoga ve výuce.

Kdo tu dnes s námi je?

- A. Pedagog základní školy
- B. Asistent pedagoga na základní škole
- C. Pedagog předškolního vzdělávání
- D. Asistent pedagoga předškolního vzdělávání
- E. Rodič
- F. Žák
- G. Tajemný někdo
- H. Aspirant na funkci asistenta pedagoga váhající o profesi

Asistent pedagoga v legislativě

- Nová pozice ve školském systému – v ČR prostředí se obnovuje tradice pozice pomocného učitele, asistenta pedagoga v období náhradní vojenské služby.
- Získává své legitimní postavení v prostředí pedagogického sboru.
- Řídí se legislativními dokumenty
- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon o pdg.pracovnících 560/2004 Sb., ve znění pozdějších změn
- Vyhláškou 27/2016 Sb., ve znění pozdějších změn (aktuální změna k 10/2019)
- <http://www.pedagogicke.info/2019/05/vyhlaska-kterou-se-meni-vyhlaska-c.html>

ČAS UPLYNUL!

Asistent pedagoga jako odborný pracovník

- Mnoho teorie – málo konkrétních postupů, jak na věc....
- Podpora spočívající v poskytování podpory při sebeobsluze, pohybu.
- Podporuje samostatnost a aktivní zapojení žáka do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání, včetně poskytování školských služeb.

Podpora spočívající v poskytování podpory při sebeobsluze, pohybu.

Mýtus – asistent pedagoga dohlíží, dozírá!

Mýtus - asistent pedagoga je chůva (osobní bona, neboli preceptor)!

- Sebeobsluha:
- Pomoc při přípravě pomůcek na vyučování.
- Pomoc při práci s pracovními pomůckami při vyučování.
- Pomoc při orientaci v textu.
- Pohyb:
- Podpora při pohybu po školní budově.
- Pomoc při orientaci v budově.
- Podpora při organizaci činnosti.
- *Mýtus rodiče – vždyť tam má asistenta, jak je možné, že(nesnědl svačinu, nemá úkol, zapomněl sešit,....)*

Podpora samostatnosti

Není dohled, dozor, nad splněním úkolu.

Podpora je
„Pomoz mi, abych to dokázal sám!“

Podporuje aktivní zapojení žáka do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání

- Asistent pedagoga je podpora.
- Další pedagogický pracovník, který podporuje aktivní zapojení.
- Aktivní zapojení se odvíjí od osobnosti žáka.
- Někdo je aktivně zapojen jen přihlížením.
- Někdo se aktivně hlásí.
- Někdo vykřikuje odpovědi.
- Někdo nedělá nic, protože nerozumí situaci a neví, jak by na ni reagoval.

Jaká je zde role asistenta?

Chápe temperamentový typ žáka,
a společně s ním vytvoří, či naplánuje
formu aktivního zapojení,
kterou prodiskutuje s pedagogem.

Nesoutěží za dítě. Není jeho osobou.
Je jen stínem, který jej provází.

Věří mu a podporuje jej.

Co je stínování?

- Schopnost se upozadit.
- Nechat vyniknout žáka.
- Hrát druhé housle v symfonickém orchestru třídy.
- Znat své místo.
- Podporovat jej.
- Věřit mu.
- Při potřebě podpořit.
- Nechat jej dělat chyby a z nich se poučit.

Podpora učitele při organizaci a realizaci vzdělávání!

Mýtus – *asistent sedí vedle žáka a dohlíží na něj.*

Úloha asistenta pedagoga ve výuce

- Zpětná vazba pedagogu o dění ve třídě.
- *(Pedagog nemůže vše spolehlivě sledovat, jelikož je vytížen obsahem učiva, jež vyučuje a metodou výkladu, jež používá.)*
- Monitoring vztahů ve třídě. *(zpětná vazba o dění ve třídě)*
- Podpora samostatnosti žáka. *(neplní za něj úkoly, ale podporuje jej!)*

Asistent pedagoga – Podporovatel

- Pozoruje dění ve třídě.
- Nezasahuje tehdy, když to není nezbytně nutné.
- Nechává žáka, aby pracoval samostatně do té míry, kde to zvládne.
- Žák sám definuje potřebu podpory, je-li k tomu veden.
- Žák se učí požádat o podporu a pomoc adekvátní formou.
- *Paní asistentko (Pane asistente), potřebuji, abyste mi pomohl (a) s...* (konkretizuje).
- Asistent pedagoga se rozhoduje o míře podpory tak, aby žáka nebrzdil ve vývoji.
- O formě podpory, i dění ve třídě, si vede pečlivé záznamy. Konzultuje s pedagogem.
- Formu podpory plánuje společně s pedagogem, žákem a jeho rodiči.

Společné plánování podpory.

Co kdy a jak podpořit
naplánuje asistent při společné
schůzce s rodiči, pedagogem a žákem.

Žák se učí být aktivním prvkem
vzdělávacího procesu,
nikoliv jeho obětí.

Asistent pedagoga – druhé housle v symfonickém orchestru

- Pedagog při plánování výuky aktivně počítá s podporou asistenta pedagoga a jeho služeb využívá v procesu vzdělávání.
- Výklad nové látky
- Procvičování
- Skupinová práce
- Podpora při zaznamenávání textu.
- Používání pomůcek.

Podpora učitele při výkladu nové látky

- Pedagog se věnuje žákům, kteří potřebují učivo více přiblížit.
- Je obdařen různými didaktickými postupy a metodami k vysvětlení látky žákům, kteří při prvotním frontálním výkladu neporozuměli.
- Asistent pedagoga – dostává zadání od učitele předmětu k procvičování látky se žáky ve skupině, která již učivo pochopila, a je ve fázi procvičování.

Podpora vrstevnického vyučování dle pokynů pedagoga.

Já tomu nerozumím!

- Peer tutoring – vrstevnické vyučování.
- Téměř všichni (intaktní žáci) pochopili látku v „druhém čtení“.
- Někteří při procvičování stále tápou...
- *Já tomu nerozumím!*
- Vrstevnické vyučování jako metoda přiblížení obsahu žáků vzájemně, diskusí, polemikou, přednesením formou, která je jim bližší, upevňuje vzájemné vztahy žáků, ale též formuje jejich didaktické schopnosti. Asistent dohlíží na proces.
- Pedagog se věnuje žákům v individualizaci výuky – např. s 3.st.PO.

Podpora žáků při zápisu učiva

- Podpora žáků při psaní textu:
- *Mýtus – asistent je osobní sekretářka žáka a píše za něho text do sešitu.*
- *Dle handicapu žáka volí formu předání textu (Brailovo písmo, snadné čtení, velikost písma, úprava textu pro neslyšící, ...)*
- Asistent může vlepit do sešitu text a žák podtrhává v textu důležitá sdělení.
- Pod text vypisuje klíčová slova a k nim přiřazuje významy.
- **Motorická aktivizace je základním kamenem učení a pamatování významů!**

ČAS UPLYNUL!

ČASOVÝ LIMIT:
5 minut

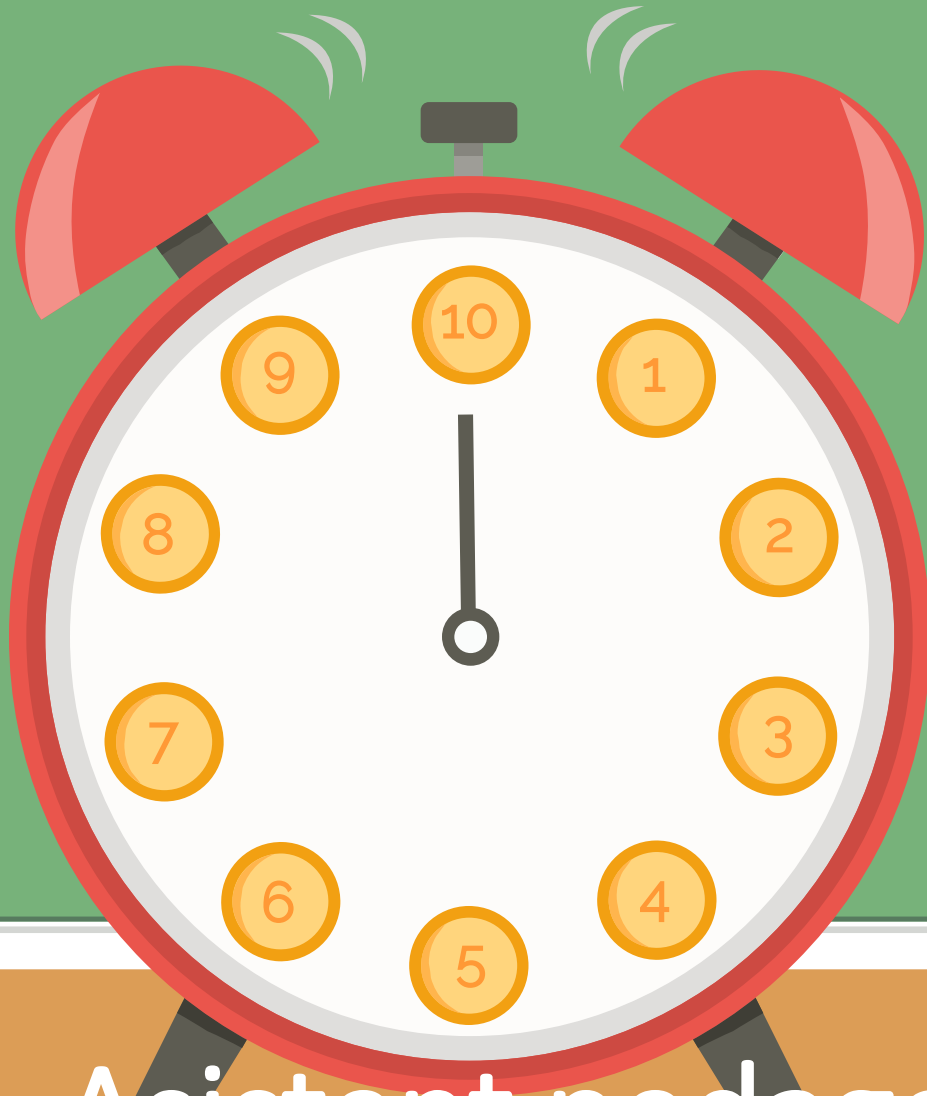
Asistent pedagoga sedí vedle žáka

Dospělý se nestane členem vrstevnické skupiny, i kdyby se o to snažil...

- Sdělení žáků osobních informací asistentu jsou chráněná etickými limity, pokud se nejedná o závažné porušení školního řádu, či je ohroženo zdraví a život osob.
- Je – li asistent pedagoga přítomen o přestávkách mezi žáky bude vyvíjen tlak na jeho akceptaci skupinou, což jej staví do nelibé role.
- Je-li asistent pedagoga trvale přítomen vedle žáka v lavici zabraňuje jeho adaptaci a socializaci v třídním kolektivu, což nese následky v dalšími vzdělávání.
- Síla vrstevnické skupiny a její vliv na socializační proces je nenahraditelná!

ČAS UPLYNUL!

ČASOVÝ LIMIT:
10 minut

Asistent pedagoga při testování znalostí

Zásady plodné spolupráce

- Jejich práce se v průběhu pedagogického procesu prolíná, ovšem hodnocení, odměny a tresty jsou plně v rukou pedagoga.
- Pravidla společné práce mají předem nastavená a prodiskutovaná.
- Asistent plně respektuje rozhodnutí pedagoga, i kdyby s nimi nesouhlasil, své postoje dává najevo až po skončení vyučování, mimo dosah dalších osob.
- Asistent pedagoga nehovoří o tom, co se ve škole událo, s jinými osobami mimo školní budovu.
- Práci pedagoga nekritizuje.
- Schůzky s rodiči se konají za přítomnosti obou (učitel, asistent, na 2.stupni včetně třídního učitele).

ČAS UPLYNUL!

ČASOVÝ LIMIT:
20 minut

Mýtus - Asistent pedagoga sedí vedle žáka a pomáhá mu při testu

- Asistent – „Beze mě nic nedělá!“
- Přesná ukázka imobilizace žáka, který bez podpory asistentem není schopen žádného výkonu.
- Asistence v tomto případě působí stigmatizačně, imobilizuje žáka, působí proti procesu inkluze.
- Učitel – „Nemůžu hodnotit žáka, protože nevím, co za něj udělal asistent!“
- Opět přesná ukázka nevhodného postupu při inkluzivním procesu. Asistent sedí vedle žáka. Při testu mu pomáhá. Výsledky testu jsou s podporou asistenta pedagoga, nikoliv žáka samotného.
- Asistent může podat, pomoci, ukázat, ale jen jako podpora (stín), tam kde se žákovi nedostalo možnosti.

Ještě důležité sdělení

- Neutralita
- Profesionalita
- Loajalita
- Přesné nastavení pravidel spolupráce pedagoga a asistenta.
- Žáka (ů) a asistenta.
- Volba jeho místa ve třídě (lavice, katedra).
- Umístění asistentů v pedagogickém sboru (kabinet, vlastní sborovna).
- Spolupráce, ale vlastní prostor pro abreakci všech účastníků.

Odkazy na zdroje:

- Felcmanová, L., Teplá, M.: *Asistent pedagoga*, Verlag Dashöfer, 2016
- <https://archiv.ihned.cz/c1-66069650-skoly-tezko-shaneji-asistenty-pro-postizene-i-nadane-deti>
- <https://www.eduin.cz/clanky/asistenti-pedagoga-nejsou-zadni-spioni-uciteli-mohou-v-leccems-pomoct/>
- Němec, Z., Šimáčková, K., Hájková, V.: Co změnit na práci asistentů pedagoga?
<https://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika>
- <http://www.vyzkum-mladez.cz/cs/registr/vyzkumy/828-asistent-pedagoga-a-jeho-role-pri-vzdeli.html>
- Nováková, K.: Spolupráce učitele a asistenta pedagoga na běžné základní škole
https://is.muni.cz/th/ozd26/Diplomova_prace.Karolina_Novakova_brezen_2017.pdf
- <http://www.asistentpedagoga.cz/literatura/>
- Aujezdská, M: Asistent pedagoga jako profese, UPOL, Olomouc, 2018,
https://theses.cz/id/3n5h8t/DP_Aujezdska.pdf
- Film Všichni spolu <https://www.jsns.cz/lekce/15621-vsichni-spolu>

ČAS UPLYNUL!

Už je KONEC !!!

Děkuji za pozornost!

